

Katalog wydawniczy Instytutu Śląskiego

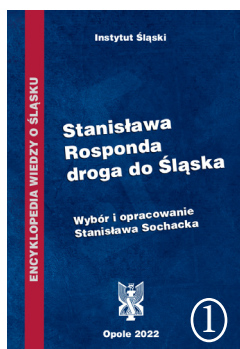
Instytut Śląski od ponad ośmiu dekad wzbogaca swoimi publikacjami w zakresie wiedzy i badań o Śląsku księgarnie, biblioteki, pracownie nauczycieli akademickich i prywatne księgozbiory w całej Polsce i w środowiskach Polonii za granicą.

Od chwili przekształcenia w instytucję kultury z dniem 1 sierpnia 2019 roku Instytut Śląski prowadzi coraz bardziej intensywną działalność wydawniczą.

Wśród naszych nowości są nie tylko publikacje naukowe, lecz także popularnonaukowe i kulturoznawcze, w tym również książki opublikowane z naszym udziałem przez Archiwum Państwowe w Opolu, Instytut Pamięci Narodowej czy Muzeum w Lubinie. Zupełnie nowy kierunek wyznacza śpiewnik pieśni śląskich. W ramach *Encyklopedii Wiedzy o Śląsku* – serii wznowionej z okazji rocznicy Powstań Śląskich – oraz nowej serii *Tobie Polsko* zamierzamy przypomnieć Czytelnikom ważne dla naszego regionu teksty, które ukazały się przed wieloma dekadami, a także całkiem nowe opracowania.

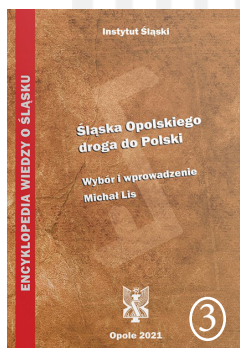
Liczne publikacje i towarzyszące im wydarzenia były możliwe dzięki udziałowi Instytutu Śląskiego w programie „Niepodległa” Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Nowości w serii *Encyklopedia Wiedzy o Śląsku*
pod redakcją Krzysztofa Kleszcza

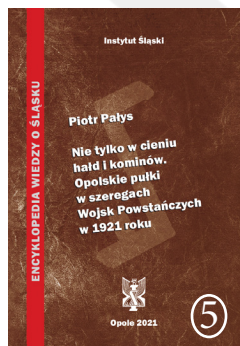
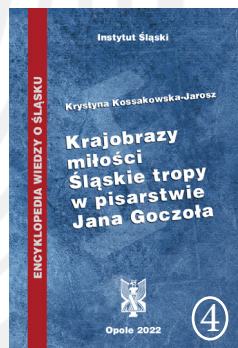
Stanisława Sochacka
Stanisława Rosponda
droga do Śląska

Stanisława Sochacka
Stanisława Rosponda
zabytki języka polskiego
na Śląsku

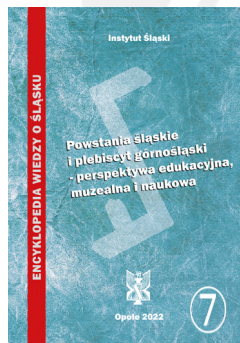
Michał Lis
Śląska Opolskiego
droga do Polski

Krystyna Kossakowska-Jarosz
Krajobrazy miłości.
Śląskie tropy w piśmarstwie
Jana Goczoła

Piotr Pałys
Nie tylko w cieniu hałd i kominów.
Opolskie pułki Wojsk Powstańczych
w 1921 roku

ks. Andrzej Hanich
Słownik nazw miejscowości
diecezji opolskiej
w XX i XXI wieku

Powstania śląskie i plebiscyt górnośląski.
Perspektywa edukacyjna,
muzealna i naukowa,
red. Krzysztof Kleszcz, Katarzyna Szawan

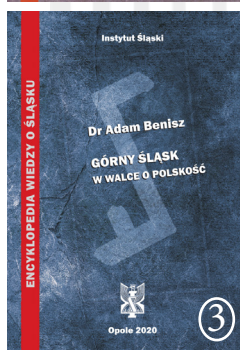
Publikacja 7 wydana w ramach projektu *Ślązacy dla Niepodległej*. Jeszcze nasza wiara słyne – sfinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Rządowego Programu Dotacyjnego NIEPODLEGŁA na lata 2017–2022. Publikacje sfinansowane ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W serii ukazały się również:

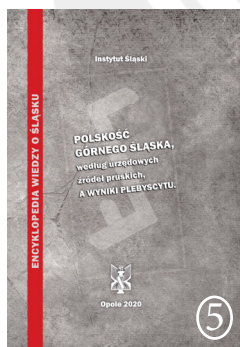
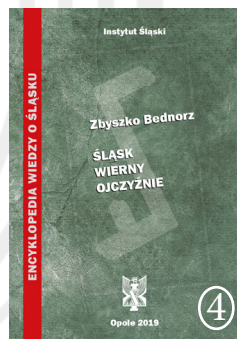
[Jan Łangowski]
*Memorjał dotyczący spraw
kościelnych polskiej mniejszości
narodowej w Niemczech*

Stanisława Sochacka
*Popularny słownik
nazw geograficznych
Górnego Śląska
na tle podziału
znaczeniowego*

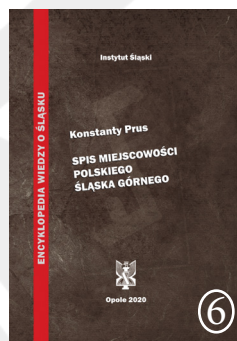
Dr Adam Benisz
Górny Śląsk w walce o polskość

Zbyszko Bednorz
Śląsk wierny Ojczyźnie

Karol Firich
*Polskość Górnego Śląska,
według urzędowych źródeł pruskich,
a wyniki plebiscytu*

Konstanty Prus
*Spis miejscowości
polskiego Śląska Górnego*

Publikacje 1, 3, 5 i 6 wydane w ramach projektu Ślązacy dla Niepodległej. Już plebiscyt tu nadchodzi – sfinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2017–2022.

Publikacja 4 wydana w ramach projektu Ślązacy dla Niepodległej – sfinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2017–2022. Publikacje sfinansowane ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

niepodległa

Seria *Tobie Polsko*

pod redakcją Bartosza Jana Kuświka

Wybór 40 wspomnień opracowanych przez Macieja Fica. Ich autorów – uczestników i obserwatorów III powstania śląskiego – cechuje zróżnicowane pochodzenie, wykształcenie i zawód lub ranga. Oprócz wielkich wydarzeń ukazują mozolny wysiłek zaplecza, m.in. funkcjonowanie powstańczego sądownictwa czy nadzoru nad koleją. W przepełnionych emocjami relacjach nieobce są tematy wstydliwe. Euforia przeplata się ze zniechęceniem, a doniosłość z codziennością. W centrum zainteresowania pozostaje autor odezwy zawartej w tytule, czyli Wojciech Korfanty.

Publikacja opracowana przez Krzysztofa Kleszcza zawierająca relacje propagatorki polskości, Janiny Grabińskiej spod Łowicza, podczas jej pobytu we wsiach powiatu gliwickiego, gdzie obserwowała wiece i zebrania polskie oraz próby ich udaremnienia przez Niemców. Kolejnym świadkiem zmagania Polaków na Śląsku jest Roman Horoszkiewicz, kapitan piechoty Wojska Polskiego i uczestnik III powstania śląskiego, który swoje wspomnienia spisał po 35 latach, zamieszczając także krytykę zachowania szeregowych powstańców i decyzji dowodzących.

Niniejsza publikacja zawiera wspomnienia Konrada Szymika, zarchiwizowane w jednostce o sygnaturze 347, która nosi tytuł „Pamiętnik Górnoszlązaka”. Składają się na nią dwa zeszyty oraz luźne kartki – całość zapisana piśmem odręcznym. Pierwszy zeszyt, zatytułowany „Drang nach Osten i ja” powstał w połowie lat 60. XX w. Drugi zeszyt zatytułowany jest „XX wiek I półrocze”, nie zawiera zdjęć ani wycinków prasowych. Trzecia część to luźne kartki, które poprzedzone są informacją „Wspomnienia powstańca śląskiego”.

Prezentowany wybór zawiera wspomnienia czterech kobiet, biorących udział w ważnych dla Śląska wydarzeniach. Począwszy od plebiscytu, poprzez powstania śląskie, organizację życia mniejszości polskiej w Niemczech w latach 1922–1939, aż po działalność konspiracyjną podczas II wojny światowej i jej konsekwencję – aresztowanie i pobyt w obozie koncentracyjnym. Wspomnienia zostały spisane przez Halinę Wojciechowską-Sołowijową, Walerię Nabzdykową, Zofię Hajduk, a także Leokadię Szczudło, której opowieść zawiera osobistą korespondencję między nią a jej mężem.

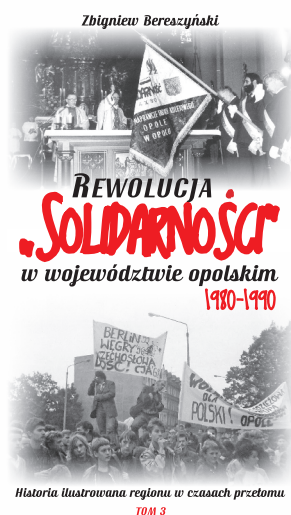
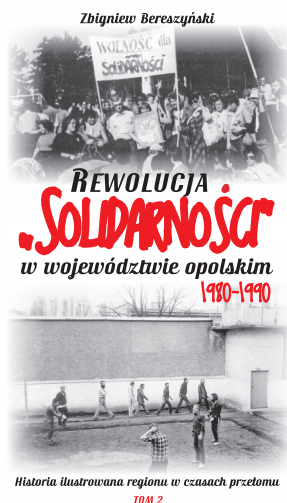
Publikacja 2 wydana w ramach projektu Ślązacy dla Niepodległej. Ten dwudziesty pierwszy roczek – sfinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2017–2022.

Publikacja 3, 4 wydane w ramach projektu Ślązacy dla Niepodległej. Jeszcze nasza wiara słynie – sfinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Rządowego Programu Dotacyjnego NIEPODLEGŁA na lata 2017–2022.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

niepodległa

Rewolucja „Solidarności” w województwie opolskim 1980–1990

To wyjątkowe, trzytomowe wydawnictwo Zbigniewa Bereszyńskiego w dużym formacie zawiera fotograficzną kronikę czasów przełomu. Wewnątrz tysiące fotografii, dokumentów, nazwisk działaczy, relacji z setek wydarzeń oraz zdjęć przedmiotów związanych z opolską Solidarnością.

Część 1. Powiew wolności. Życie społeczno-polityczne regionu w okresie od wyboru papieża Jana Pawła II do chwili wprowadzenia stanu wojennego.

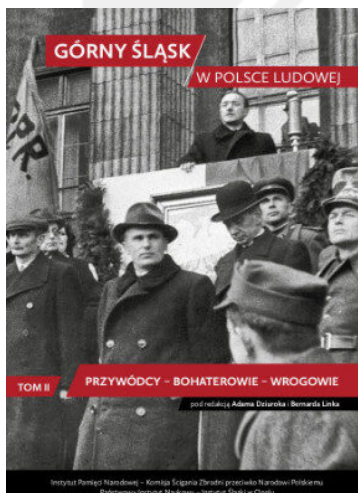
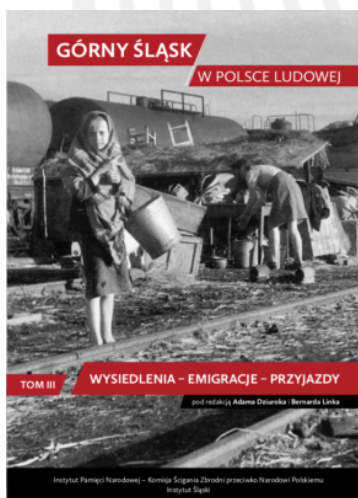
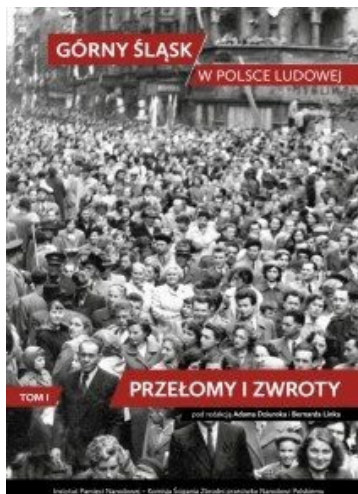
Część 2. Przez Morze Czerwone. Stan wojenny i jego kontynuacja. Represje, opór społeczny i działalność konspiracyjna.

Część 3. Odzyskiwanie wolności. Jawna i półjawna działalność opozycyjna oraz budowanie zrębów społeczeństwa obywatelskiego w okresie od zniesienia stanu wojennego do powszechnych wyborów prezydenckich w 1990 roku.

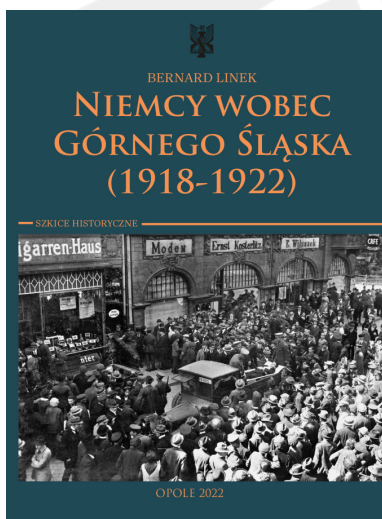
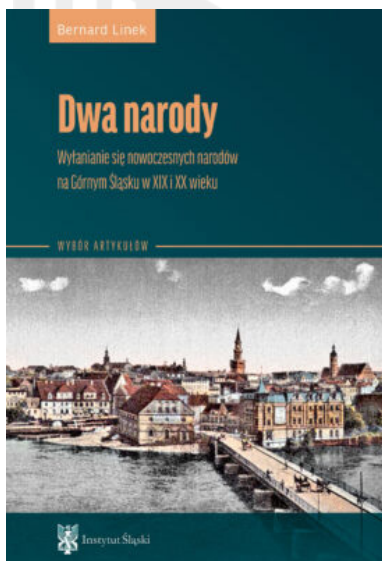
Górny Śląsk w Polsce Ludowej

Redagowana przez Adama Dziuroka i Bernarda Linka seria publikacji po konferencji „Przełomy” w 2013 roku, która syntetycznie i przystępnie przybliży różne aspekty najnowszych dziejów regionu, opisując górnośląską specyfikę, regionalne uwarunkowania oraz reperkusje kluczowych wydarzeń w dziejach systemu komunistycznego i Polski w latach 1945–1989. Piętnaście lat po utworzeniu IPN-u badacze mogą swobodnie korzystać z nowej kategorii źródeł – tekstów wytworzonych przez aparat policyjny i partyjny. Każdy z momentów zwrotnych w powojennej historii – referenda, zamieszki, stan wojenny, wizyty Papieża Polaka – może zatem być rozpatrywany z całkiem nowej perspektywy niż przed tą cezurą.

Tom pierwszy dostępny
także w tłumaczeniu
na język niemiecki.

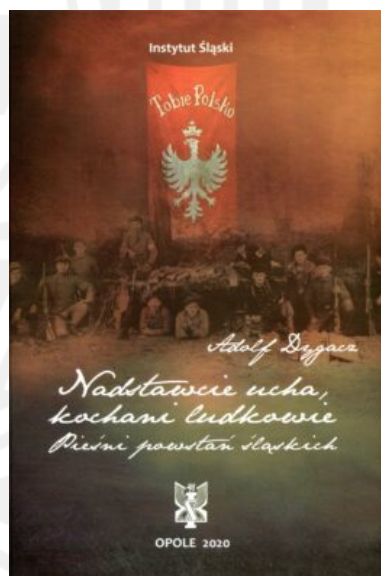
Górny Śląsk – to pojęcie nie tylko geograficzne czy administracyjne. Bernard Linek, autor obu opracowań, rozszerza znaczenie tego terminu, a także podejmuje próbę opisanie zarówno powstawania miast Górnego Śląska, jak i towarzyszące temu procesowi kształtowanie się dwóch narodów na opisywanym obszarze, zwłaszcza że na oba istotny wpływ miał burzliwy okres wojen, powstań czy plebiscytu.

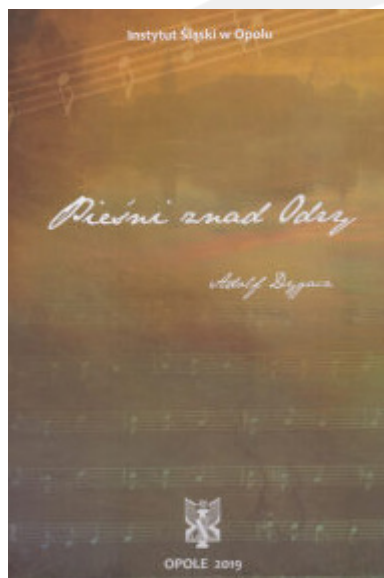
Publikacja przedstawia tytułowe zagadnienie z dwóch perspektyw: działań niemieckiego świata polityki na rzecz pozostania regionu w Niemczech oraz reakcji społeczeństwa niemieckiego na zagrożenie zmiany państwowości. W pierwszym aspekcie czyni to z kilku poziomów politycznych, a w drugim koncentruje się na niemieckiej debacie o stopniu samodzielności Górnego Śląska i metodach służących do przekonania polskojęzycznej ludności regionu do głosowania za Niemcami.

Książka ta stanowi mieszankę wszystkiego: karykatury, satyry, dowcipów, zagadek zebranych z prasy, książek dotyczących problemów Górnego Śląska, które powstały w okresie powstań i plebiscytu lub wcześniej, lecz były wykorzystywane przez propagandę plebiscytową, oraz pozycje napisane w latach późniejszych, ale poruszające ów temat. W zbiorze znalazły się teksty gwarowe, stylizowane gwarowo i teksty literackie.

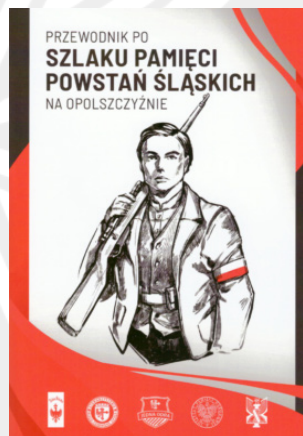
Pieśni ludowe okresu powstań na Górnym Śląsku są nowym zjawiskiem folklorystycznym, silnie związanym z dziejami lat 1919–1921. W historii śląskiego folkloru muzycznego jest to jedyny w tak wielkim wymiarze przykład udokumentowania pieśni samorodnych bezpośrednio po tych wydarzeniach. Książka ta to śpiewnik z nutami i wariantami pieśni.

Pieśni znad Odry mają charakter śpiewnika z zapisem nutowym i tekstem danego utworu, które związane są tematycznie z różnymi aspektami życia nad Odrą. W niektórych przypadkach przedstawione są różne warianty słów i melodii. Liczne wyjaśnienia w przypisach czynią materiał bardzo przystępnym. Podane jest także miejsce i rok spisania pieśni przez Adolfa Dygacza.

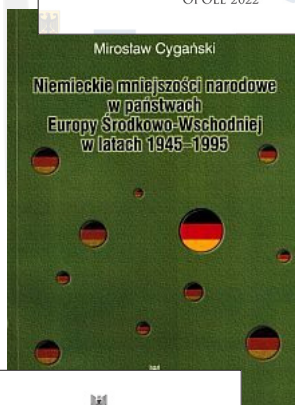
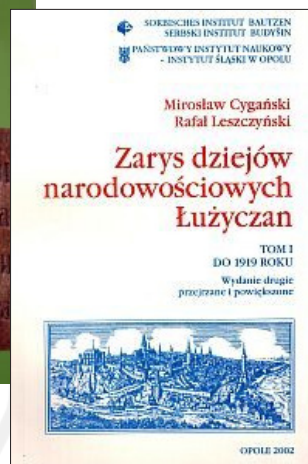
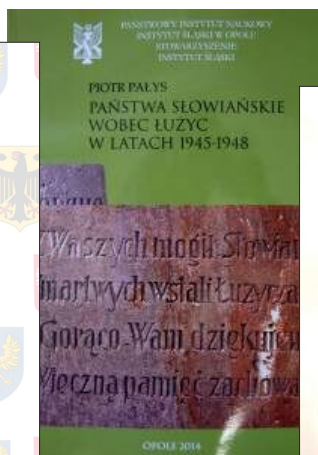

Zmaganiom o Śląsk po I wojnie światowej poświęcone są także inne pozycje w naszej ofercie:

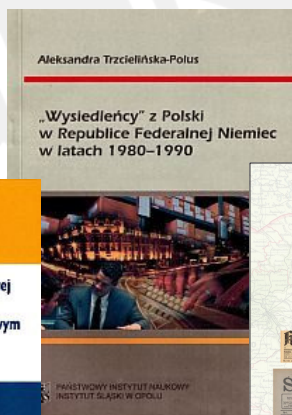
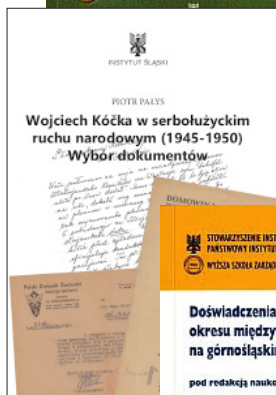

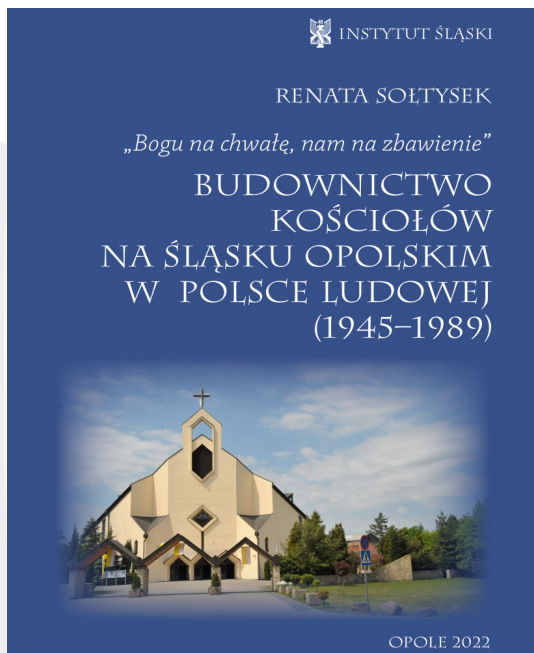
Wydawca główny:
Muzeum Historii Polski

Współwydawcy:
Instytut Pamięci Narodowej,
Stowarzyszenie
„Biało-Czerwone Opole”,
Stowarzyszenie Sympatyków
Odry Opole „Jedna Odra”

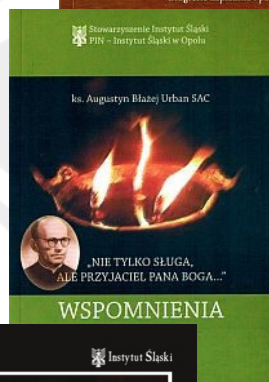
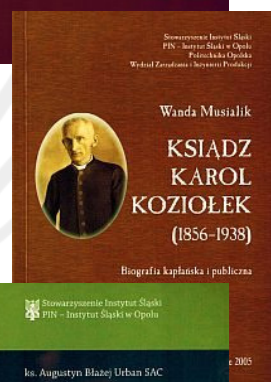
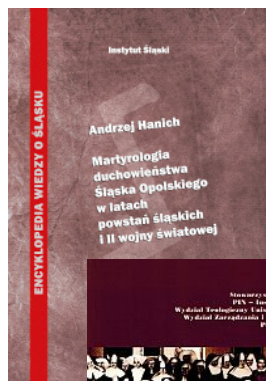

Wybór pozycji poświęconych tematyce mniejszościowej, nie tylko w odniesieniu do mniejszości niemieckiej w Polsce, ale także Polaków czy Serbołużyczan w Niemczech. Instytut, podobnie jak Uniwersytet Opolski, jest w tym zakresie jedną z wiodących placówek badawczych w Polsce.

Chrześcijaństwo ma na Śląsku długą, piękną, ale i dramatyczną historię. Badacze Instytutu Śląskiego starają się uchwycić ten temat od strony zbiorowej i indywidualnej.

„Studia Śląskie”

Agata Haas, *Język mistyki protestanckiej w wybranych pieśniach Mlecznej Potrawy Duchownej... Samuela Ludwika Zasadiusa*

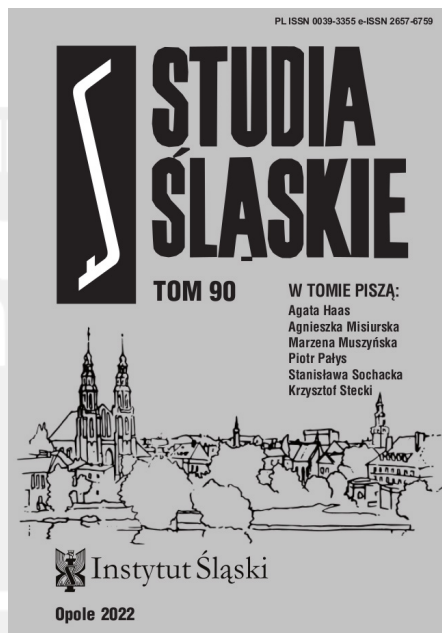
Agnieszka Misiurska, *Stories from Upper Silesia. Spór o przynależność Górnego Śląska w latach 1919–1921 w relacjach brytyjskich korespondentów prasowych*

Marzena Muszyńska, *Ze studiów nad leksyką pszczelarską*

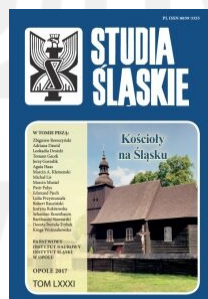
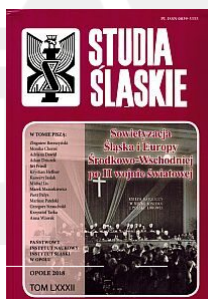
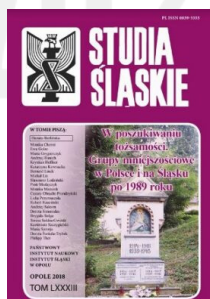
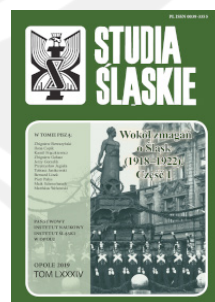
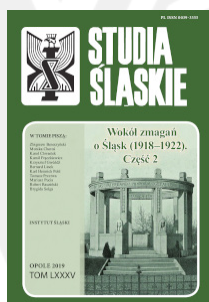
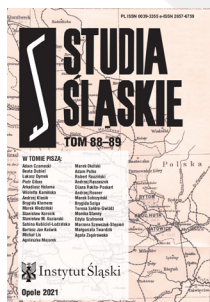
Piotr Pałys, *Pomiędzy żarnami wielkiej polityki. Przypadek pastora z Pstrążnej Martina Hoffmanna*

Stanisława Sochacka, *O działalności Komisji Ustalania Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych na Śląsku Opolskim w kontekście nowych dokumentów*

Krzysztof Stecki, *Artyleria w III powstaniu śląskim – aspekty techniczne*

Wcześniejsze tomy „Studiów Śląskich”:

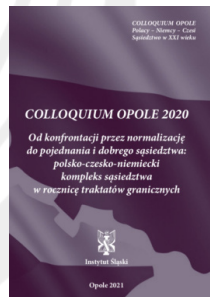

Colloquium Opole

Colloquium Opole 2021.
*Wspólny mīt
czy źródło sporu politycznego?
Dziedzictwo opozycji
antykomunistycznej
z trójsłronnej
polsko-czesko-niemieckiej
perspektywy*

Colloquium Opole 2020.
*Od konfrontacji przez normalizację
do pojednania i dobrego sąsiedztwa:
polsko-czesko-niemiecki
kompleks sąsiedztwa
w rocznicę traktatów granicznych*

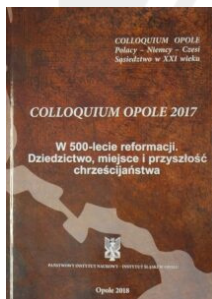
Colloquium Opole 2019.
*Konferencja pokoju z 1919 roku.
Jak tworzono ład wersalski*

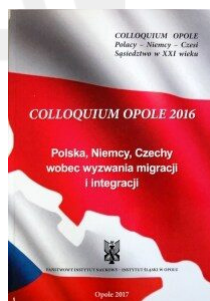
Colloquium Opole 2018.
*Europa w pół wieku po roku 1968.
Historia. Polityka. Kultura*

Colloquium Opole 2017.
*W 500-lecie reformacji.
Dziedzictwo, miejsce i przyszłość
chrześcijaństwa*

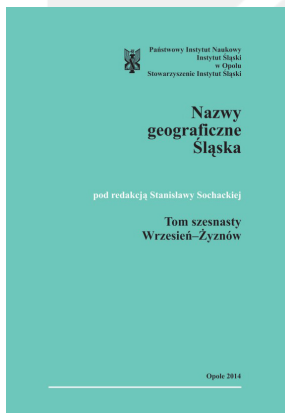
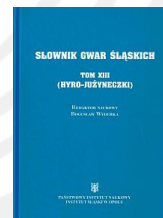
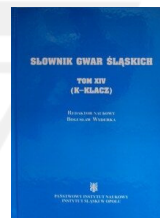
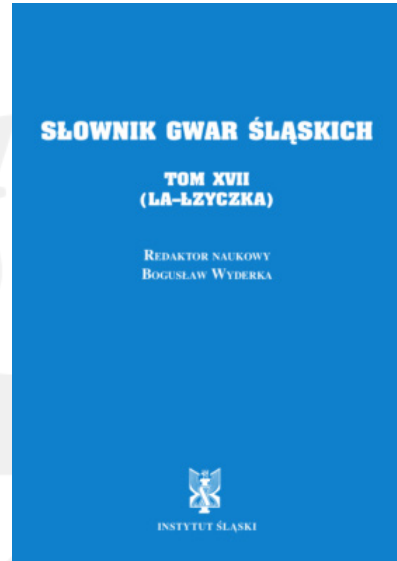
Colloquium Opole 2016.
*Polska, Niemcy, Czechy
wobec wyzwania migracji
i integracji*

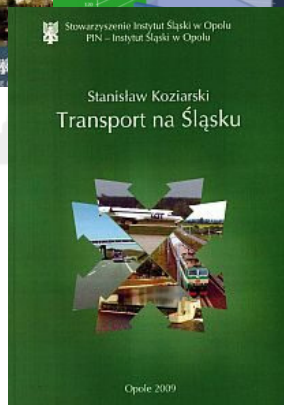
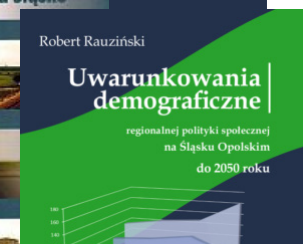
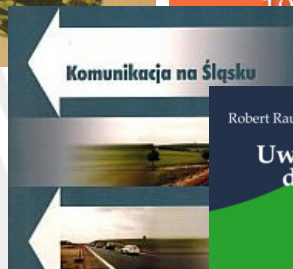
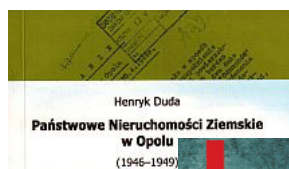
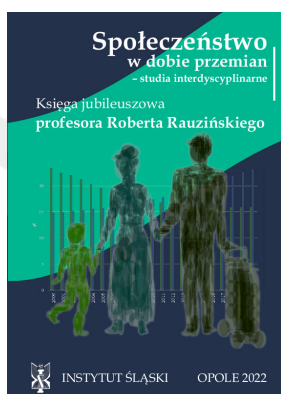
Słowniki – leksykony

Tom siedemnasty wielotomowego wydawnictwa, które ma objąć jak największą ilość słownictwa typowego dla gwar śląskich z terenu całego Śląska (także w granicach Republiki Czeskiej i Republiki Słowackiej).

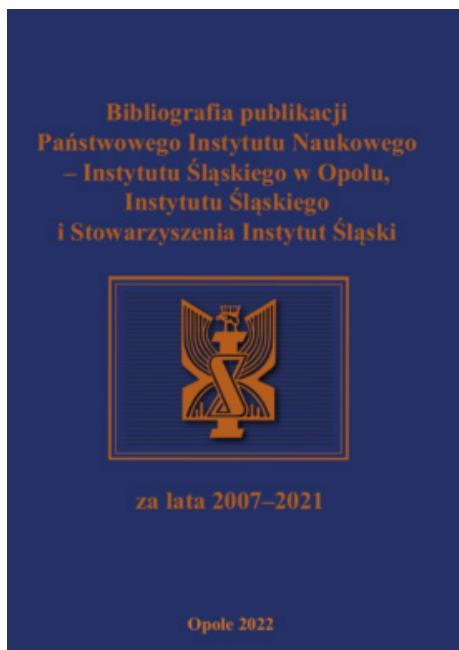
Zawiera wyrazy gwarowe (w zasadzie XX-wieczne, choć zdarza się też starsze słownictwo) będące w czynnej i biernej sferze leksyki, wyrazy ustępujące na skutek zmian cywilizacyjnych, wyrazy nowo przejęte, wymarłe, zapożyczenia obce, nie odnotowuje nazw własnych. W *Słowniku* nie uwzględnia się leksyki gwar przyniesionych na Śląsk przez ludność przybyłą tu po II wojnie światowej.

Wielotomowe wydawnictwo obejmujące w układzie alfabetycznym całe nazewnictwo geograficzne Śląska (polskie, niemieckie, czeskie i łużyckie): nazwy osiedli zamieszkałych, nazwy terenowe (pól, łąk, moczarów itp.), nazwy wodne (rzek, jezior, rozlewisk itp.), a także etnonimy, które przekształciły się w toponimy. Dostępna część tomów.

Naszą ofertę uzupełniają publikacje z różnych dziedzin nauk społecznych i ekonomicznych, ze szczególnym uwzględnieniem procesów demograficznych na Śląsku. Zagadnienia z dziedziny transportu, kwestii odrzańskich, europejskich, reform ustroju terytorialnego, czy też struktury rolnictwa również znajdują oddźwięk w książkach wydawanych od dawna w Instytucie Śląskim. Najnowsze czasy z dynamicznie zmieniającą się sytuacją społeczną to doskonale pole dla badań i analiz, a ich efekty w postaci publikacji skierowanych do przedstawicieli świata nauki, decydentów i urzędników mają wymierny wpływ na naszą wspólną przyszłość.

Bibliografia publikacji
Państwowego Instytutu Naukowego –
Instytutu Śląskiego,
Instytutu Śląskiego
i Stowarzyszenia Instytut Śląski
za lata 2007–2021

Bibliografia publikacji
Państwowego Instytutu Naukowego –
Instytutu Śląskiego
i Stowarzyszenia Instytut Śląski
za lata 1994–2006

